N^ER 13

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 30 Stycznia v. s. 1825 roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg d. 24 stycznia.

Przez naywyższy dyplomat pod dniem 1 stycznia, dowodzący półkiem kozaków gwardyi Jenerał major, *Jefremow*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy. (*G. S.*).

Cesarz Jegomość przy naywyższym reskrypcie do Radcy taynego *Italińskiego*, Swego posła nadzwyczaynego i ministra pełnomocnego przy Stolicy Apostolskiey, nayłaskawiey udarować go raczył brylantowanemi znakami orderu ś. *Alexandra Newskiego*.

Przez naywyższy Ukaz teyże daty, assesorowie kolegialni, Hrabia *Kossakowski*, sekretarz legacyi w *Rzymie* i Hrabia *Brzostowski*, drugi sekretarz legacyi w *Turynie*, wyniesieni na radców dworu. (*J. d. St. P.*).

Wilno dnia 28 stycznia.

Odebrana tu wiadomość: że na dniu 19tym tego miesiąca, z nieukojonym żalem żony, liczney familii, krewnych i przyjacioł, zakończył dni życia, *Gaspar Czyż*, Radca Stanu, były Marszałek Gubernii Litewsko-Wileńskiey, Orderow ś. Anny 2giey klassy i ś. Stanisława Kawaler, zajęła smutkiem serca współ-obywateli, szczególniey blizkich świadków jego intencyy. Krótkie wspomnienie o cnotach i wysługach obywatelskich, których zeszły *Czyż* rzadki okazywał przykład, stanie się niedostatecznym dla tylu nieporównanych przymiotow hołdem. Drogo szanowny współ-rodakom ten obywatel, urodził się w roku 1747. Po ukończonych naukach w konwikcie Xięży Jezuitów Połockich, rozpoczął zawod służby obywatelskiey, a tak naprzód był Sędzią Grodzkim Województwa Wileń., poźniey w Trybunale Głównym Litewskim, dwa razy z tegoż Województwa Deputatem, otrzymał potém od Króla Polskiego Stanisława Augusta przywiley na Urząd Koniuszego Wileń., a następnie został Podwojewodzim Wileń.. Przez powyższe urzędowania zyskana ufność współ-obywateli zdziałała: że w r. 1788 obrany został z tegoż Województwa na Seym Wielki Posłem. Epoka wcielenia krajów Polskich do Cesarstwa Rossyyskiego, dała organizacyą nową przez podział prowincyi na Gubernie; gdzie zeszły *Czyż* jednomyślną dziedzicząc opinią, tudzież ufność współ-obywateli, co trzy lata był wybierany Marszałkiem; i dopóki siły zdrowia dozwalały, przedłużał posługę, spełniając przez lat dziewięć Powiatowego, a przez trzy lata obowiązek Guberskiego Marszałka. Po skończoney czterdziestolet iey bez przerwy, pod dwojakim Rządem służbie, zbywający czas poświęcał nayczęściey, jako Mąż pełen cnoty i światła, jednaniu poróżnionych familiy. Opinija poświęcenia się zeszłego *Czyża*, doszła wiadomości Tronu, i ściągnęła względy Panujących Naymiłościwiey Monarchów. Ozdobiony naprzód czasu Wielkiego Seymu od Nayjaśnieyszego Króla Polskiego Stanisława Augusta orderem ś. Stanisława; roku zaś 1796 z własnych Nayjaśnieyszego Cesarza Pawła Igo rąk, otrzymał order *ś. Anny* 2giey klassy z pensyą. W roku 1798 od Tegoż Nayjaśnieyszego Cesarza, przy reskrypcie, chlubne zawierającym wyrazy, dostał Starostwo Dziśnieńskie. Poźniey Naymiłościwiey teraz Nam Panujący Monarcha, Alexander Iszy, zaszczycił stopniem Radzcy Stanu, tudzież w mieyscu Starostwa Dziśnieńskiego, pensyą dożywotnią przeznaczył. Nakoniec, używając chlubnych owocow pracy swojey w zaciszu domowém, w dobrach dziedzicznych *Woronney*, w pcie Wileń. położonych, przepędzał dni życia; a prawie do ostatniego momentu zaszczycany łaską Rządu, otoczony szacunkiem publicznym, stał się dowodem tey prawdy: że cnota i zasługa prawdziwa, z potwierdzeniem powszechney Opinii, należnych sobie nadgrod używać może.

Nabożeństwo żałobne, po ś. p. *Czyżu*, odprawi się w kościele XX. Dominikanów Wileńskich ś. Duchą, dnia 5 następującego miesiąca lutego.

Hiszpania.

Madryt d. 8 stycznia.
(z Gaz. Hamb. Börsen Halle).

Po zawiedzionem wskrzeszeniu inkwizycyi, powinno takoż teraz nastąpić zniesienie tayney junty stanu, którey prezydentem jest X. *Ethenard*, kanonik *kuenzański* i były inkwizytor, a to tym bardziey, gdy istotne jey przeznaczenie, przeyrzenie archiwow taynych towarzystw, które w postępowaniu świętego trybunału za zasadę służyć miały, z nieprzyprowadzeniem do skutku tego trybunału, już jest niepotrzebne, a przez wydany teraz wyrok przeciwko taynym zgromadzeniom, dostatecznie jest zastąpione.

Król Jmć wyrokiem z dnia 7 postanowił, ażeby w nowem urządzeniu woyska oficerom, nieumieszczonym, niezwłocznie miesięczny żołd wypłacono, i żeby oni udali się do swych domow. Zaleca się oraz intendentom prowincyonalnym przez ten wyrok, ażeby regularnie należny żołd wypłacali.

Wyrokiem dnia 18 grudnia Król Jmć potwierdził wszystkich urzędników w Ameryce, przed ogłoszeniem konstytucyi tam mianowanych przez Wice-Królów.

Czterey członkowie rady kastyliyskiey, którzy na początku przeszłego roku złożeni zostali z urzędu, znowu do dawnych mieysc są przywróceni.

Sławny doktor chirurgii *Castello*, który za polityczne zdania tyle na siebie prześladowania ściągnął, i który wkrótce miał bydź skazanym na wygnanie, posiada teraz naywiększe zaufanie Monarchy. Pierwszy Królewski chirurg, *Turlan*, jego osobisty nieprzyjaciel, na rozkaz Monarchy i w jego obecności, miał z nim zawczora *consilium* względem leczenia podagry, napastującey Króla: chociaż ci lekarze byli przeciwnego zdania, jednakże Król Jmć przychylił się na stronę *Castello*, o którym słychać, iż będzie mianowany pierwszym doktorem J. K. M.

Niezawodną jest rzeczą, że Rząd nasz przez dwa tajemne artykuły ostatniey konwencyi, zobowiązał się, ogłosić nową amnestyą: zawarte z jenerałami francuzkiemi układy uznać: w nowey amnestyi mają bydź objęci i *Afrancesados*.

W zwyczayney przemowie na nowy rok prezydenta, P. *Villela*, na radzie kastyliyskiey, były

pokilkakrotnie wspomniane te słowa: jedność, zapomnienie, przebaczenie.

— *Dnia* 14. —

Wyrokiem Królewskim, zabroniono jest policyi, *Infinidos* (oficerów na nieograniczonym urlopie będących) turbować, lub się w cokolwiek wtrącać, coby się do nich ściągało.

Król Jmć wydał rozkaz, na żądanie jenerała francuzkiego, iżby nikogo nie aresztowano, należącego do woyska francuzkiego, i odnowił rozkaz, ażeby wszystkie traktaty i układy, z Francyą zawarte, nayściśley wypełniano.

Kardynał, arcy-biskup toledański, przybył tu wczora: ponieważ Król Jmć chce słyszeć zdanie jego względem interessów państwa; arcy-biskup *Kompostelli*, i biskupi *z Soryi* i *Malagi* (*Martinez*), są dla teyże przyczyny wezwani. Wielki wpływ tych prałatow uczyni obrady ministeryalne bardzo uroczystemi.

Wielu xięży miewa teraz kazania o zapomnieniu przeszłości, i wzywa, ażeby się wszyscy Hiszpani szczerze i otwarcie pojednali. Z konstytucyonistami obchodzą się łagodniey: mogą oni podług upodobania wychodzić i schadzać się z sobą, a w niektórych mieysoach oddano nawet im na powrót ich oręże.

Od granic hiszpańskich dnia 10 *stycznia.*

(*z Korrespondenta Warszawskiego*).

Z *Barcellony* piszą pod dniem 8 stycznia co następuje: „Nasz nowy wojenny gubernator, jenerał *Caro*, przybył wczora do *Reus*; zdaje się, że mieszkańcy nie są bardzo kontenci z tego nowego naczelnika prowincyi. Przy wyjeździe tego jenerała z *Madrytu*, jenerał *Castannos*, zalecił mu umiarkowanie w postępowaniu z katalończykami.

Trwają ciągłe i częste narady ministrów; a lubo jest na nich czasami mowa o interessach Ameryki południowey, głównym jednak celem tychże, ma bydź ułożenie się nad sposobami jak nayrychleyszego zadośćuczynienia warunkom nowey konwencyi, tyczącey się przedłużenia pobytu woyska francuzkiego w Hiszpanii. Zawiera ona zobowiązanie się dworu naszego, do nadania nieograniczoney amnestyi, bez wyjątków, i bez żadnych kategoryi; do zatwierdzenia kapitulacyi konstytucyjnych jenerałów hiszpańskich, z dowódcami francuzkiemi zawartych; niemniey do zupełnego przebaczenia i zapomnienia wszelkich przewinień i postępkow politycznych z epoki, od weyścia woysk francuzkich na ziemię hiszpańską.

Irun dnia 10 *stycznia.*

(*z Korrespondenta Hamburskiego*.)

Od czasu przybycia Xięcia *Maxymiliana Saskiego* do *Madrytu*, nikogo jeszcze śmiercią nie ukarano; przeciwnie wielu za polityczne zdania i wykroczenia uwięzionych, otrzymało uwolnienie, zwłaszcza dawni członkowie madryckiey municypalności i rady kastyliyskiey.

F r a n c y a.

Paryż d. 19 *stycznia.*

(*z Korrespondenta Warszawskiego*)

Wczora, po mszy znaydowali się u Króla na pokojach Ministrowie i Posłowie mocarstw zagranicznych.

Mémorial Bordelais pod dniem 12 stycznia mówi: „Musiało cóś ważnego zayść w Hiszpanii, ponieważ od dnia wczorayszego, telegrafy między *Paryżem* i *Madrytem* są w nieustanney czynności.

Monitor donosi, że w Państwie *Rzymskiem* uwięziono wiele znakomitych i dostoynych osób. W samym *Rzymie* w dzień Bożego Narodzenia kilkanaście osób uległo temuż losowi.

— *Dnia* 21. —

(*z Gazety Hambuskiey Börsen Halle*).

Zaniechany od lat kilkunastu zwyczay, bywania na wysłuchaniach w sali tronowey, nie tylko Arcy-Biskupów, ale i Biskupów, nanowo przywrócony został.

W rocznicę śmierci *Ludwika XVI*, wyszedł Monitor z czarną obwódką, i zawiera w urzędowném doniesieniu Królewskie postanowienie z d. 22go z. m., tyczące się wystawienia mostu na *Rodanie* w *Lyonie*, który na żądanie municypalności będzie się nazywał mostem *Karola X.*

Zpomiędzy współubiegających się do zrobienia rysunku oblicza J. K. M., mającego się wybijać na monecie nowey, gciu odrzucono rysunki, a 3ch zostało do poprawienia. Nowa moneta nie tak się prędko ukaże, jak spodziewano.

Baron *Hyde de Neuville*, powrócił tu wczora z małżonką swoją z *Lisbony*, i zdaje się, że nie myśli tam powracać.

(*z G. Journal des Debats*).

Xiążę *Taylerand* przesłał do barona *Lecordier*, mera pierwszego okręgu *Paryża*, 1,000 fr. dla podzielenia na ubogich tego okręgu.

Zapewniają, iż jak tylko wszyscy posłowie nadzwyczayni, którzy z różnych krajów Europy, mający przybydź dla znaydowania się na koronacyi *Karola X*, zjadą się do *Paryża*, natychmiast rozpoczną się obrady, względem interessow Grecyi i Ameryki.

Z przyczyny rocznicy żałobney w dniu 21 stycznia, gazeta *Journal de Debats* nie wyszła.

Dla zachęcenia do chowu i tuczenia bydła, w departamentach rolniczych, i chcąc przywieśdź cenę mięsa w Paryżu do przyzwoitego umiarkowania, Król Jmć wydał postanowienie, pod datą 12 stycznia, iż urządzenie z d. 30 września 1802. względem rzeźnictwa w *Paryżu*, jest zniesione. Od pierwszego stycznia 1828 liczba jatek przestanie bydź ograniczoną; aż do tey epoki, poczynając od roku teraznieyszego, liczba jatek rzeźnickich, teraz czynnych, co rok będzie powiększona stem nowych, jeżeli upoważnienie będzie w tey mierze żądane; gdy ich liczba będzie dostateczna, żadne upoważnienie nie będzie w tym roku dane.

Gazeta *Courier* wyraża: z przybycia P. *Hyde de Neuville* można wnosić, że to, czego Sir *William Acourt* żądał, nie zostało odmówionem. (*K. H*).

W ł o c h y.

Rzym d. 6 *stycznia.*

(*z Korrespondenta Hamburskiego*).

W tych dniach, na wyraźny rozkaz Oyca Ś., bez wezwania do tego policyi, hrabia *Fabri*, rodem z *Ceseny*, który tu od kilku miesięcy bawił, został uwięziony. Rozkaz ten, chociaż z naywiększą tajemnicą starano się dopełnić, niezmiernie jednak wzbudził zastanowienie: gdyż hrabia *Fabri*, autorem jest tragedyy, dosyć szacowanych, i jak się zdaje, niczym więcey niezaymował się, tylko polityką. Hrabia *Fabri* wnet odesłany został do *Rawenny*. W tymże czasie uwięziono wiele osób w *Forli*, *Cesenie* i *Meldoli*, które zapewnie w związkach z hrabią były. Rozumieją też, że częste podróże Legata *Rawenny*, kardynała *Rivarola*, miały z tym związek. Hrabia *Fabri* należy do znakomitey familii. Mieszkająca tu hrabini *Altems*, siostra jego, jest w wielkiem poważeniu.

Stosunki Stolicy Papiezkiey z *Austryą* dotąd jeszcze są niewyświecone. Gdy z jedney strony zdaje się bydź rzeczą niezawodną, że gabinet wiedeński nadzwyczaynie jest zadowolony z tuteyszego rządu, szczególniey z kardynała sekretarza stanu *Della Somaglia*; z drugiey strony z zadumieniem daje się postrzegać, że mianowany posłem austryackim przy dworze naszym hrabia *Zichi*, który tu na początku roku teraźnieyszego miał przybydź, dotąd nie przybył.

Od granic włoskich dnia 12 *stycznia.*

(*z Gazety Warszawskiey*.)

Gazeta neapolitańska z d. 4 b. m. umieściła następujące szczegóły o śmierci Króla Jmci *Ferdynanda IV*. „Monarcha ten był d. 27 grudnia wieczorem na teatrze, a czując się nieco słabym, oddalił się przed skończeniem sztuki; dnia 29 grudnia w naylepszém zdrowiu pojechał na łowy, dnia 30 grudnia dostał lekkiego kataru, lecz bez gorączki, i innych znaków mocney choroby. Z powodu kaszlu, który w nocy był mocnieyszym, wstał z łóżka, co nikogo nie zadziwiło: bo zawsze tak zwykł był czynić, kiedy miał katar. Nazajutrz d. 31 grudnia, oraz w dniach 1 i 2 stycznia, trwał

katar z lekkiém wyrzucaniem flegmy i kaszlem; bez żadney odmiany pulsu. Dnia 3 stycznia zmnieyszył się katar tak, iż Król tegoż dnia postanowił przejechać się, i, oprócz zwyczaynego osłabienia w nogach, był zupełnie zdrowym. Wieczor do godziny 11tey przepędził w towarzystwie, i na nic się nie skarżył. Położył się potém w łóżku i spokoynie zasnął; o godzinie 6tey rano słyszano go dwa razy kaszlającego. Po 8mey, gdy Król podług zwyczaju swego nie zawołał kamerdynerów, udali się oni wraz z lekarzami przybocznemi do gabinetu, gdzie zastali Króla umarłego, i były znaki mocnych konwulsyy. Natychmiast użyli lekarze wszelkich środków dla przekonania się, czyli rzeczywiście umarł, i niestety okazała się pewność zgonu. Wiadomość o niespodziewaney śmierci Monarchy pogrążyła wszystkich członków rodziny królewskiey w naywiększym smutku. Teraźnieyszy Król, *Franciszek I*, zwołał natychmiast Radę Stanu. Wszyscy ministrowie stanu, jenerał porucznik, Xiążę *Hessen-Homburg*, Cesarsko-Austryacki gubernator w *Neapolu*, z innemi znakomitemi osobami, udali się do królewskiego pokoju sypialnego, i przekonali się o śmierci Monarchy. W skutku tego smutnego wypadku kazano zamknąć teatra i giełdę." Dnia 5 b. m. lekarze obeyrzeli ciało Króla, i postrzegli na niém wszystkie znaki mocnych konwulsyy. Margrabia *Pignatelli*, syndyk neapolitański, spisał protokuł zgonu Króla w obecności wielu znakomitych osób, i otworzył testament jego z dnia 6 lutego 1822, oraz kodycel z dnia 4 listopada 1824, które dowodzą pobożności i dobroczynności tego Monarchy. Minister sprawiedliwości przyłożył pieczęć. Dwór udał się z Xiężną *Floridia*, wdową, do zamku *Capodimente*.

ANGLIA.

Londyn dnia 18 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Gazeta *Globe* utrzymuje, że Delfin francuzki przyjedzie, po ukończeniu uroczystości koronacyyney do Anglii, w celu obeyrzenia nowym sposobem urządzonych więzień, a żeby we Francyi tenże sam sposób utrzymywania więźniów zaprowadzić.

Listy z Lisbony dochodzą daty 5 stycznia i nic nowego nie donoszą.

W zeszłym tygodniu, akcye górnicze na kopalnie w Ameryce połudnowey, poszły nadzwyczaynie w górę. Za tak zwane *Real del Monte*, na które tylko 70 funtów szterl. wyłożono, płacono po 1,400 f. s. Inne, których pierwsze złożenie 5 funtów szter. kosztowało, poszły na 150 do 200 f. s. Przy tak nadzwyczaynym obrócie, reakcya tych papierów koniecznie nastąpić musiała. Jakoż spadły poźniey nieco w swojey cenie, ale tak mało, iż spadnienie żadnego szkodliwego wpływu nie zrządziło.

Jeszcze jedna górnicza kompania zawiązała się w *Londynie*, pod nazwiskiem „*Anglo-Chiliyskiey* kompanii górniczey."

W tych dniach kompania *Anglo-Mexykańska* wysłała ztąd bryg *Suiftsure* do Hawanny i *Vera-Cruz*, wiozący znaczną partyą żywego srebra, do obrabiania min srebrnych przeznaczonego. Bardzo wielu ciekawych oglądało ten okręt: na nim bowiem przed 10 laty odpłynął *Napoleon* z Elby do Francyi.

Dnia wczorayszego odbyło się liczne zgromadzenie katolików, na którem postanowiono podać Parlamentowi na ręce Lorda *Holland* i *Nuget* prośby względem emancypacyi. W Izbie wyższey Lord *Donoughmore* przełoży petycyą katolików.

Do *Portsmouth* przybyły już oddziały woyska, do Indyy zachodnich przeznaczone.

Wdowa po Augustynie Iturbide, postanowiła osiąść w Stanach Zjednoczonych Ameryki północney.

Zawartego traktatu względem zniesienia handlu murzynami, (już przez Króla zatwierdzonego), Senat Zjednoczonych Stanów niechciał ze swey strony ratyfikować, a to z powodu umieszczonego w nim artykułu, wzajemnego okrętów przeglądania. Lubo artykuł ten oparty jest na zupełney w tey mierze dla obudwóch narodów wzajemności, Senat jednak uważał go zbyt korzystnym dla Anglii z tego powodu, że liczba amerykańskich okrętow wojennych, względnie do liczby okrętów W. Brytanii, ma się jak 1 do 9.

Lord *Cochrane* przybył dnia 29 września z eskadrą swoją do *Pernambuco*, lecz zachorował na odrę.

Młody Hrabia *Clauricarde* zaślubi wkrótce córkę Pana *Canning*.

Odebrano tu wiadomość z *Gibraltaru*, że Dey Algierski zatwierdził nareszcie traktat 1816 roku z Niderlandami zawarty, i odstąpił wszelkich do rządu tego pretensyy.

Eskadra Portugalska, złożona z dwóch fregat, jednego bryga i z jedney korwety, krąży pod wysokością wyspy ś. Wincentego.

(z *Gazety Warszawskiey*):

Jedna z tuteyszych gazet wieczornych twierdzi, iż wie z dobrego źrzódła, że ministrowie zaraz na początku przyszłych obrad parlamentu, podadzą bil, względem zniesienia dotychczasowych praw zbożowych.

Słychać, iż Xiążę *Wellington* uda się w ważnych zleceniach do Irlandyi.

W Gazecie *Goniec* czytamy co następuje: „Odwróćmy na chwilę oczy od politycznych i religiynych zaburzeń w Irlandyi, a zwróćmy je na środki do trwałego polepszenia stanu tego kraju. Pod względem ziemi, klimatu i płodów mineralnych, posiada Irlandya wszelkie potrzebne korzyści, aby razem była krajem rolniczym, rękodzielniczym i handlowym; a niemasz nic takiego, coby jey przeszkadzało ubiegać się z Anglią o bogactwa i pomyślność. Ziemia jey jest urodzayna, mimo złego systematu rolniczego, którego się tam trzymają, i któryby rolnictwo w Anglii przywiódł do upadku. Ma oraz Irlandya piękne i dogodne rzeki, lecz z nich nie pożytkuje. W 19 lub 20 Hrabstwach Irlandzkich znaydują się wyborne kopalnie węgli ziemnych, które z tak małym kosztem wydobywać można, jak w Anglii; obfituje także w kruszcze, zwłaszcza w rudę żelazną, którey wyrobienie kosztować może o 20 do 30 procentow taniey, niż w Anglii. Braknie tylko zdatnych ludzi i potrzebnych kapitałów, aby korzystać z tych darów przyrodzenia. Według zdania naszego, Irlandczykowie mają talenta, lecz nie są narodem handlującym, i w ogólności nie wiodą się im przedsięwzięcia handlowe. Mogą także posiadać kapitały, (jak wielu Irlandczyków zapewnia), lecz nie umieją ich użyć, i dla tego tak jest, jak gdyby ich nie mieli. Gdyby posiadali kapitały angielskie razem z przedsiębierczym duchem Anglikow, wtenczasby się stan ich polepszył. Nie sądzimy atoli, iżby odrodzenie Irlandyi mogło jedynie przez kapitały angielskie nastąpić, lecz potrzeba dać zachętę. Można to szczególniey uczynić przez towarzystwa, i dla tego zawsze chwaliliśmy takie przedsięwzięcia. Nayznakomitszém istnącém już podobném urządzeniem, są towarzystwa kopalni i prywatne banki w Irlandyi, na które zwracamy uwagę publiczną."

TURCYA.

Od granic tureckich d. 12 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego.*)

Wszystkie prywatne listy, nadchodzące z Morei do *Paryża*, zapewniają, że wiadomości o niezgodzie między dowódcami greckiemi, były przesadzone, i stary *Kolokotroni* jest zawsze nieubłaganym turków nieprzyjacielem. Utrzymają, że basza Egiptu niema ani jednego przyjaciela w Grecyi.

Dziennik Konstytucyonista umieścił następne wyjątki z Kroniki greckiey. „Donoszą z Zante pod dniem 15 grudnia, że ma bydź wzniesiony pomnik wspaniały na cześć *Marka Bozzarisa*. Z drugiey strony Grecya daje dowody wdzięczności względem tych, których za dzieci swoich przyjęła. Oto jest akt urzędowy, złożony w Archi-

wum w *Missolunghi*, przy udzieleniu prawa obywatelstwa Lordowi *Byronowi*, Zważywszy, że Lord *Noel Byron*, w zamiarze wsparcia wolności greckiey, i w przekonaniu, że zachodnia część tego kraju, naywiększém była zagrożona niebezpieczeństwem, przybył do tego miasta: zważywszy, że on przez swoje dobrodzieystwa, uratował całą zachodnią Grecyą, czego dowodzą jego piękne czyny i znakomite ofiary, które w gwałtownych naszych potrzebach, wielką nam pomoc przyniosły i interes narodu silnie wsparły; miasto więc *Missolunghi*, udziela mu ninieyszym aktem tytuł, swego dobroczyńcy, i przyymuje go za swego obywatela z równém prawem, które służy innym obywatelom tego miasta. Ten akt uroczysty, ma bydź zachowany w archiwum naszego miasta, dla wiadomości potomnych czasów, że obywatele miasta *Missolunghi*, umieją szanować ludzi cnotliwych, oddawać sprawiedliwość ich szlachetnym czynom, i bydź wdzięcznemi za otrzymane dobrodzieystwa."

HAYTI.

Port-au-Prince d. 24 listopada.
(z Korrespondenta Warszawskiego).

Oto jest instrukcya, wydana posłańcom Hayti do układania się z rządem francuzkim. 1, Żądać ustawy Króla Francuzkiego, uznającey bezwarunkową niepodległość Hayty. 2, Oświadczyć gotowość rządu Hayti, do wdzięczności za prawne utwierdzenie jey niepodległości, i do wynagrodzenia byłych właścicieli plantacyy, w pięciu równych terminach przez lat pięć, czyli to w gotowiznie, czy w płodach tey wyspy. 3, Kupieckie okręty francuzkie mają wolny wstęp do portów Hayti, i używać będą tych samych korzyści, co i innych przyjaźnych narodów. 4, Płody Hayti, cukier, kawa, bawełna, indygo, kakao etc. przywiezione na haytańskich lub francuzkich okrętach, nie będą płacić we Francyi wyższego cła, jak i płody inne zamorskich osad francuzkich. 5, Na przypadek woyny między Francyą, a innym mocarstwem, Hayti zostanie ściśle neutralną; francuzkie statki wojenne będą mogły wpływać do portow Hayti dla opatrzenia się w zapasy lub dla naprawy, ale flocie wojenney, weyście do portów będzie zabronionem. 6, Francya i Hayti mieć będą nawzajem w *Paryżu* i w *Port-au Prince* jeneralnych konsulów, lub sprawujących interessa. Całą rękoymią ściśłego zachowania tey ugody, będzie między obydwóma rządami honor i prawa rzetelność.

AMERYKA.

(z Gazety Warszawskiey.)

W listach pisanych z *Havanny* pod d. 4 października donoszą, że osada w *Vera-Cruz* choruje na szkorbut, że cieszono się, iż niebawnie związek między tą twierdzą i brzegami *Mexyku* przywróconym zostanie; a następnie, że i handel z wyspą Kubą ożyje.

Dnia 16 sierpnia rząd kolumbiyski ogłosił wyrokiem swoim, że następujące porty, otwarte są dla handlu Europy i Ameryki północney, jako to: *Pampatar*, *Juan-Gniego*, *Cumana*, *Barcellona*, *Laguaira*, *Cero*, *Puerto-Cabello*, *Maracaibo*, *Riohacha*, *Santa Martha*, *Carthagena*, *Chagres*, *Portobello*, *Guayaquil*, *Esmeraldos*, *Panama*, *Buenoventura*.

Donoszą z *Kartageny* pod d. 21 listopada, że jenerała *Sublette* mianowano ministrem woyny. Woysko *Kantaraka* zmnieyszyło się przez straty w bitwach, przez choroby i przez zbiegostwo tak wiele, że już tylko 1,600 ludzi ma przy sobie, z któremi się w góry wyzszego Peru cofa.

Gazeta wychodząca w *Jamaice* donosi, że przywieziono niedawno do *Martyniki* na dwóch brygach 600 murzynów, których tam sprzedano.

W gazecie *Buenos-Ayreskiey* z d. 3 listopada czytamy, co następuje: Listy odebrane z *Salta*, zgadzają się w potwierdzeniu o powturney i zupełney klęsce jenerała *Kanterak*. Wiadomość tę ogłosił naprzód jenerał *Olaneta* w *Mojo* z dodatkiem, że *Kanterak* utracił całą jazdę i 6 batalionów piechoty, a jenerał *Laserna* opuścił już *Karko*, i cofa się na drugą stronę *Desaquadero*: lecz tam znaydzie nowego nieprzyjaciela, to jest: samego *Olanetę*, na przyjęcie go już w pogotowiu oczekującego. *Boliwar* znaydował się 9 sierpnia w *Jauja*, pobił na głowę jenerała *Kanterak*, który na dniu 12 ku brzegom się cofał. *Peruwianie* uzbrajają 60działowy okręt *Montegdo*, przeznaczony do wspierania działań eskadry *Chiliyskiey* pod dowództwem admirała *Guise*, przeciwko okrętom hiszpańskim wojennym *Azya* i *Achilles*. Dzień pierwszy stycznia przeznaczony jest na otwarcie kongressu w *Buenos-Ayres*. Zapewniają, że jenerał *Kanterak* utracił 6 000 ludzi; lecz i *Boliwar* ma mieć do 4 000 tysięcy rannych i zabitych.

W *Londynie* odebrano listy z *Alvarado* donoszące, że jenerał *Santona* obrany został gubernatorem prowincyi *Yukaton*.

---

3 Императорскаго Воспитательнаго дома отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ вобъявляется, что въ ономъ продается заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Витебскаго помѣщика Порутчика Игнатіа Зеновича, состоящее Витебской Губерніи Себежскаго повѣта въ деревняхъ: Васютинѣ 21, Лакушахъ 2, Бабинковѣ 8, Хищневѣ 25, Большомъ Корноуховѣ 12, Морозовѣ 34, Клюкинѣ 32, Заборницѣ 17, и Корноуховѣ 16, и того 167 мужескаго пола душъ, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего и назначаются сроки торгамъ сего года въ маіе мѣсяцѣ: первый 5го, второй 7го и третій 12 числъ. Желающіе купить имѣніе сіе, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видеть въ ономъ продаваемому имѣнію опись и условія.

За Экспедитора Мещерскій.

3. Od Rady Opiekuńskiey Sankt-Petersburskiey CESARSKIEGO Domu wychowania ogłasza się ninieyszem: iż w niey przedaje się oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek Obywatela Witebskiego, Porucznika Ignacego Zenowicza, położony w Witebskiey gubernii w Siebieżskim powiecie, we wsiach: Wasiutynie 21, Łakuszach 2, Babinkowie 8, Chiszczniewie 25, Wielkim Kornouchowie 12, Morozowie 34, Klukinie 32, Zabornicy 17, i Kornouchowie 16, w ogóle 167 dusz płci mezkiey, ze wszelką do nich należącą ziemią, i ze wszelkiem na niey zabudowaniem; a zatém naznaczają się terminy do targow w miesiącu maju terazniejszego roku: 1szy 5, 2gi 7 a 3ci 12 dnia. Zyczący kupić takowy majątek, mogą przybywać do Rady Opiekuńskiey w pomienionych dniach, w czasie posiedzeń, i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz i warunki.

Za Expedytora Meszczerski.

Pozwolono drukować Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 13.

Wilno dnia 30 stycznia v. s. 1825 Roku.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez Drzewickiego byłego Pisarza Sądu Ziemskiego Wileńskiego z Izby Wileńskiey Powszechney Opieki sposobem pożyczki pieniędzy, w ogóle kapitału 600 dukatow i należnych od 1819 roku procentow z uchybieniem terminu, oddane na przedaż z publicznych targow majątki jego Suderwa, Ciechanowiszki i Podahow z 30 skaskowemi płci męzkiey duszami, w tuteyszey gubernii, w Wileńskim powiecie położone; a zatem życzący kupić pomienione majątki, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: 1szy 2, 2gi 3 następującego miesiąca marca, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycznia 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnego Izbie Wileńskiey Powszechney Opieki od Tytularnego Sowietnika Klukowskiego długu w ogóle 1000 rubli srebrem i liczących się od 1821 roku procentow z uchybieniem terminu, oddano na przedaż z publicznych targow majątek tego Klukowskiego Narbutowszczyzna zowiący się z 18 włościanskiemi męzkiey płcy duszami, w Wileńskiey gubernii w Oszmiańskim powiecie położenie mający; a zatem życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: 1szy 27, 2gi 28 następującego lutego, a 3ci i ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycznia 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnych Izbie Wileńskiey Powszechney Opieki od Grafa Łotryka, wziętych sposobem pożyczki 1259 holenderskich dukatow z liczącemi się od 1822 roku procentami z uchybieniem terminu naznaczono na przedaż z publicznych targow oddany w ewikcyą majątek jego Martiniszki z 73 włościanskiemi płci męzkiey duszami, w tuteyszey gubernii w Szawelskim powiecie położenie mający, a zatem życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: 1szy 25, 2gi 26 lutego teraż. roku, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycz. 1825 r.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych z Izby Wileńskiey Powszechney Opieki przez Porucznika ⌊b. woysk polskich Józefa Wiszniewskiego sposobem pożyczki pieniędzy w ogóle 1679 rub. sreb. z liczącemi się od 1821 r. procentami z uchybieniem terminu, oddany na przedaż z publicznych targow dom tego Wiszniewskiego murowany, w mieście Wilnie na zaułku Skopówce położony; a zatem życzący kupić takowy dom, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone po drugi raz terminy: 1szy 25, 2gi 26 lutego, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 stycz. 1825 r.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskania długu należnego od Wileńskiego Obywatela Jana Zeudlera Wileńskiey Izbie Powszechney Opieki w ogóle kapitału 30,000 rubli, oddany na przedaż z publicznych targow dom jego murowany w mieście Wilnie pod N. 290, będący w ewikcyi na zabezpieczenie tey summy; a zatém życzący kupić pomieniony dom, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy: 1szy 3, 2gi 5 następującego miesiąca marca, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania. które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 24 styczn. 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez Wileńskich żydow Wólfa Szlomowicza i Leję Leyzerowę Nechisow sposobem pożyczki z Izby Wileńskiey Powszechney Opieki 5008 rubli z liczącemi się od d. 19 grudnia 1822 roku procentami z ominionym terminem, oddany na przedaż dom tych Nechisow w mieście Wilnie położony. i dla odbycia targów od dnia pierwszego wydrukowania w Moskiewskich gazetach ogłoszenia o wezwaniu życzących kupić ten dom, po upłynieniu 2ch terminow, na które życzący nie przybyli, przypada we trzy miesiące trzeci termin dnia 17 następującego marca; azatem życzący kupić pomieniony dóm, zechcą przybyć dla targow do tego Rządu na oznaczony dzień 17 marca. Dnia 24 stycznia 1825 roku:

Sowietnik Iskrzycki
Za Sekretarza Wierzbicki.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez P. Radcę Taynego Senatora i Kawalera Grafa Michała Ogińskiego z Wileńskiey Izby Powszechney Opieki sposobem pożyczki 1032 dukatow, 8761 rubli i 56 402 rubli 44 kop. assygnacyami i miedzią, przeznaczony na przedaż z publicznych targow dom jego w mieście Wilnie między Końską a Rudnicką ulicami pod N. 276 ze skrzydłami pod N. 253 i 254, na zabezpieczenie tey summy I-

zbie oddany, oceniony w niepalnych materyałach 224,258 rubli 35 kop. assygn., do czego naznaczone terminy: 1szy 25,2gi 26 następującego lutego, a 3ci we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania. które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; a zatém życzący należeć do tych targów zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy. Dnia 24 styczn. 1825 r.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

---

1. Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie wziętych przez szlachcica Zafatego z Izby Wileńskiey Powszechney Opieki sposobem pożyczki pieniędzy 560 rubli srebr. i należnych od 1823 roku procentów z upłynieniem terminu; oddany dóm jego w mieście Wilnie pod N. 962 położony, do czego naznaczono terminy: 1szy 5, 2gi 6 miesiąca marca, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania; które poźniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; a zatem życzący należeć do tych targów zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone terminy. Dnia 24 stycznia 1825 roku.

Sowietnik Iskrzycki.
Za Sekretarza Wierzbicki.

Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadectw aresztanci: Alexander Dołbatow, Jan Holenow, Daniel Jehorow, Klemens Dubiński, Jefim Bazylego syn bez nazwiska, i Jan Mislajew tenże i Piskunow; powiadający że są włościanami: Dołbatow jarosławskiey gubernii myszkińskiego powiatu, Obywatela Skrinicyna ze wsi Aleksiejewki; Holenow rodem z moskiewskiey gubernii, jakiego powiatu obywatela i wsi nie pamięta; Jehorow inflantskiey gubernii, wolmirskiego powiatu, Obywatela Smolakowa; Dubiński, Witebskiey gubernii, lepelskiego powiatu dworu Moskalewszczyny, obywatela Lisowskiego; Jefim bez nazwiska tulskiey gubernii putymlskiego powiatu, obywatela Grafa Szeremetjewa, i Myślajew albo Piskunow mieszczaninem czernihowskiey gubernii z miasta Nowozybkowa; na mocy Imiennego Naywyższego Ukazu pod d. 23 februaryi 1823 roku uznani za włoczęgów i odesłani do Syberyi na zaludnienie. Przymioty pomienionych włoczęgów: Dołbatow wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy suchey, nieco ciemney, nosa miernego ostrego, oczu szarych, włosow na głowie wąsach i brodzie ciemnorusych od urodzenia lat 38; Holenow wzrostu 2 arsz. 3¼ wiersz., twarzy pełney ospowatey, nosa miernego płaskiego, oczu szarych, włosow na głowie świątłorusych, wąsow i brody niema, od urodzenia lat 20; Jehorow wzrostu 2 arsz. 7½ wiersz., twarzy suchey nieco ciemney, nosa miernego, oczu błękitnych, włosow na głowie wąsach i brodzie ciemnorusych, od urodzenia lat 50; Dubinski wzrostu 2 arsz. 5¼ w., twarzy pełney czystey, nosa miernego, oczu szarych, włosow na głowie wąsach i brodzie świątłorusych, od urodzenia lat 25; Jefim bez nazwiska wzrostu 2 arsz. 6½ wiersz., twarzy mierney ospowatey, nosa średniego ostrego, oczu karych, włosow na głowie ciemnych na wąsach i brodzie świątłorusych, od urodzenia lat 40; i Mislajew albo Piskunow wzrostu 2 ar. 5½ wiersz., twarzy suchey czerwoney, nosa miernego ostrego, oczu szarych, włosow na głowie, wąsach i brodzie rusych, od urodzenia lat 44; a zatem jeśli pomienieni włoczęgi okażą się do kogo należącymi, aby ten w prośbie o ich powrócenie postąpił podług istotnego brzmienia pomienionego ukazu. Dnia 16 stycznia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler F. Arcimowicz.

---

2. Sąd Podkomorski, za Remissą Sądu Ziemskiego pttu Wileńskiego w roku 1820 apryla 17 dnia zapadłą, dla oddzielenia 4tey części dla córek po zeszłym Józefie Jeleńskim Jenerale woysk Polskich pozostałych, i całkowitego załatwienia przyporuczonych stosunków; w majętności Ambrożyszkach złożony, że stosownie do zapisanego w Protokule na dniu 20 januar. 1825 roku postanowienia, całkowite dzieło do dnia 14 febr. tegoż 1825 roku wezmie do namowy, interessowane strony przez niniejszą awizacyą zawiadamia.

Tadeusz Bystram Podkomorzy powiatu Upitskiego.

Julian Mickiewicz Regent Gran. powiatu Upits: i Podkomor. tegoż pttu.

Koncert.

3. JPan Klodel pierwszy Skrzypak, i JPan Demare pierwszy Wiolonczelista w Kapelii Nayjaśnieyszego CESARZA Wszech Rossyy, przejeżdżając za granicę, będą mieli zaszczyt dać Koncert, którego mieysce i szczegóły ogłoszą się Afiszami.

---

3. Dnia 30 junii 1824 roku Odstawnemu Majorowi Zielmnickiemu Obywatelowi Powiatu Kobryńskiego, w majątku Brylowie. zginęły z komody następujące papiery: 1) Odstawka pomienionemu Majorowi służąca z woyskowey służby. 2) Karta na 2000 rubli assyg. wydana dnia 8 oktobra 1823 roku przez Jana i Helenę Niepokoyczyckich jego synowi Antoniemu Leyb dragońskiego półku. 3) Także karta jemu służąca na 3000 rubli assygn., wydana teyże daty przez żonę tegoż P. Majora. 4) Karta na 7000 złotych. wydana przez Stolnikowicza Korzenieckiego Stanisławowi i Antoniemu Zielmnickim za wziętą arendę folwarku Osownicy. 5) Karta przez ś. p. Alexandrę Łaciską służącą Pułkownikowi Radziszewskiemu z opłatą 500 rubli assygn. 6) Xiędza Józefa Ławrynowicza karta na 700 rubli srebrem. Oczem w Kabryńskim powiecie już opublikowano, aby za znalezieniem były właścicielowi zwrócone.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 27 stycznia rubel srebny 3 ruble 76½ kop. imperyał 37 rub. 65 kopiejek.

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
	dnia 29 godz. 7 z rana	27 cal. 9,2 lin.	— 3 stopni.	Poludniowy.	Pochmurno
	dnia 30 — — — —	27 — 6,4 —	+ 0,5 — —	Półn. Zach.	Pochmurno